Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Florești (judecător Rusu-Parii Rosița)

Dosarul nr. 2a-234/2025 (PIGD: 2-23110555-03-2a-01012024)

CURTEA DE APEL NORD

Colegiul civil și de contencios administrativ

D E C I Z I E

23 octombrie 2025 municipiul Bălţi

Instanța compusă din:

Stanislav Grosu, *președintele completului*

Alina Țihonschi

Radu Holban, *judecători*,-

Roxana Iacubovscaia, *grefieră*,-

examinând cu convocarea părților, *în procedura cererilor cu valoare redusă*, cererea de apel declarată de Morari Radu, reprezentat de avocatul Guțu Sergiu, împotriva hotărârii Judecătoriei Soroca (sediul Florești) din 13 noiembrie 2023, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de ”NAGOLTRANS” S.R.L. în contradictoriu cu Morari Radu, privind încasarea prejudiciului, a dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,-

C O N S T A T Ă :

I. Pretenţiile reclamantei:

1.La 1 august 2023 S.R.L. „Nagoltrans” a depus cerere de chemare în judecată în procedura cererilor cu valoare redusă împotriva lui Morari Radu prin care a solicitat încasarea prejudiciului în sumă de 6.321,12 lei, a dobânzii de

întârziere în sumă de 1.578,94 lei și compensarea cheltuielilor de judecată (fila dosarului 1-3).

2. În motivarea acțiunii reclamantul a invocat următoarele temeiuri:

În fapt, la 27 iulie 2020 pârâtul a încheiat cu „ Nagoltrans ” S.R.L. contract de locaţiune a automobilului Audi A6, n/î ***** . Automobilul sus-menţionat a fost depistat abandonat la data de 18 august 2020, cu semne vizibile de deteriorare. Drept dovadă serveşte procesul- verbal cu privire la constatarea faptului de abandonare a automobilului din 18 august 2020. Potrivit Raportului de evaluare a pagubei nr. 2615/10A din 01 septembrie 2020, efectuat de „Expertauto-Plus” S.R.L., suma totală a prejudiciului material cauzat companiei în urma producerii deteriorărilor este de 10.321,12 lei, suma necesară pentru reparaţia automobilului. Despre efectuarea examinării automobilului şi constatării pagubelor materiale pârâtul a fost informat prin intermediul oficiului poştal. Pârâtul a achitat suma de 4000 lei, restanţa spre plată pentru prejudiciu constituie suma de 6.321,12 lei.

Reclamanta a specificat faptul că, mărimea dobânzii de întârziere pentru perioada 2 septembrie 2020 - 20 iunie 2023 este de 1.578,94 lei.

Pârâtul, fiind citat prin scrisoare recomandată să se prezinte pentru achitarea sumei restante pentru chiria automobilului şi prejudiciului acestuia, nu s-a prezentat.

În sensul dispozițiilor de drept a art. 15, art. 1251, 858, 901, 992, art. **7** alin. (4), art. 942 alin. (4), 947 alin. (1)-(3) Cod civil redacţie nouă, art. 39 din Legea 139/2018, art. 39 alin. (11), art. 174, art. 175, art. 166, art. 167, art. 276^2-276^4 Cod de procedură civilă, art. 20 Constituţia RM, art. 6 CEDO, reclamanta a solicitat admiterea integrală a acțiunii cu încasarea din contul pârâtului Morari Radu în beneficiul „Nagoltrans” S.R.L., a prejudiciului pentru deteriorarea automobilului în mărime de 6.321,12 lei, a dobânzii de întârziere pentru prejudiciu în mărime de 1.578,94 lei, a taxei de stat achitate la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 270 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1.500 lei.

3. Prin încheierea din 15 august 2023 a judecătoriei Soroca (sediul Florești), cauza a fost acceptată spre examinare, în procedura scrisă a cererilor cu

valoare redusă, cu remiterea în adresa pârâtului a încheierii nominalizate, a cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate.

II. Soluția instanţei de fond:

4. Prin hotărârea Judecătoriei Soroca (sediul Florești) din 13 noiembrie 2023 s-a hotărât:

" Se admite cererea de chemare în judecată depusă de „Nagoltrans" S.R.L. împotriva lui Morari Radu cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

*Se încasează de la Morari Radu, domiciliat în *****, IDNP: ***** în beneficiul „Nagoltrans" S.R.L. c/f: 1012600020172, mun. Chişinău. str. Studenţilor. 7/3, ap. 21 MD- 2045 în temeiul contractului de locațiune din 27.07.2020 a prejudiciului pentru deteriorarea automobilului în mărime de 6321 (șase mii trei sute douăzeci și unu) lei, 12 (doisprezece) bani, a dobânzii de întârziere pentru prejudiciu în mărime de 1578 (o mie cinci sute șaptezeci și opt) lei, 94 (nouăzeci și patru) bani, a taxei de stat achitate in suma de 270 (două sute șaptezeci) lei, a cheltuielilor de asistenta juridica in suma de 1500 (o mie cinci sute) lei.*

*Se încasează de la Morari Radu, domiciliată în *****, IDNP: ***** în bugetul Judecătoriei Soroca (c/f 1007601000241, cont IBAN MD09TRPAAA142310A01199AA), cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească în legătură cu înștiințarea judiciară în sumă de 16 (șaisprezece) lei, 90 (nouăzeci) bani."*

III. Solicitarea apelantului:

5. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 12 decembrie 2023 apelantul Morari Radu, reprezentat de avocatul Guțu Sergiu, a depus o cerere de apel prealabilă (fila dosarului 72).

6. Prin încheierea din 25 ianuarie 2024 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de reprezentantul apelantului Morari Radu, avocatul Guțu Sergiu, fiind acordat termen apelantului/reprezentantului până la 13 februarie 2024 pentru prezentarea și înregistrarea la Direcția Evidență și Documentare Procesuală (cancelaria) a Curții de Apel Bălți a cererii de apel ce va

conține esența și temeiurile apelului, argumentul ilegalității sau netemeiniciei hotărârii contestate, motivele de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, precum și a bonului taxei de stat în sumă de 202,50 de lei (fila dosarului 81).

7. Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 16 februarie 2024, a fost restituită cererea de apel depusă de Morari Radu, reprezentat de avocatul Sergiu Guțu, cu toate documentele anexate, în temeiul prevederilor art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă (fila dosarului 84-85).

8. La 27 februarie 2024, Morari Radu, reprezentat de avocatul Sergiu Guțu, a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 16 februarie 2024, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a încheierii contestate, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Bălți, la etapa primirii cererii de apel (fila dosarului 88).

9. Ulterior, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 5 februarie 2025 s-a admis cererea de recurs, cu casarea integrală a încheierii Curții de Apel Bălți din 16 februarie 2024, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Nord, pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată (fila dosarului 113-119).

10. Prin încheierea Curții de Apel Nord din 24 februarie 2025, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de reprezentantul apelantului Morari Radu, avocatul Guțu Sergiu, fiind acordat termen apelantului/reprezentantului până la 21 martie 2025 pentru prezentarea și înregistrarea la Direcția Evidență și Documentare Procesuală (cancelaria) a Curții de Apel Nord a cererii de apel motivate, în limba română, cu semnătură olografă sau omologată, în copii pentru toți participanții la proces și prezentarea**, în original,** a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 202,50 (două sute doi) lei 50 bani (fila dosarului 123-124).

11. Prin urmare, la 21 martie 2025 apelantul Morari Radu, reprezentat de avocatul Sergiu Guțu a prezentat prin intermediul poștei terestre, o cerere de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept, în conformitate cu prevederile art. 364-365 Cod de procedură civilă, prin care a solicitat admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond din 13 noiembrie 2023, precum și a încheierii din 9 noiembrie 2023 prin care s-a respins solicitarea reprezentantului pârâtului, avocatul Guțu Sergiu, privind transferarea examinării cauzei din

procedura scrisă pentru cereri cu valoare redusă în procedura generală, cu pronunțarea unei noi soluții, prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca nefondată sau cauza să fie trimisă la rejudecare în prima instanță conform procedurii contencioase generale.

IV. Argumentele apelantului:

12. În motivarea apelului, pârâtul Morari Radu, reprezentat de avocatul Sergiu Guțu, a invocat următoarele temeiuri:

Consideră că instanța de fond neobiectiv a dispus admiterea integrală a cererii de chemare în judecată depusă de „Nagoltrans" S.R.L., or, în speță, hotărârea emisă ar fi pasibilă de casare totală cu respingerea acţiunii sau după caz cu remiterea la rejudecare în vederea cercetării obiective a circumstanţelor cauzei, deoarece, în speță, determinarea circumstanţelor importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin şi concluziile expuse de fapt contravin cu circumstanţele cauzei, care sunt temeiuri de casare prin prisma art. 386 alin. (1) literele a) şi c) Cod de procedură civilă.

Totodată, consideră că instanța de fond urma să determine inţial acele circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei, or, anume în contextul respingerii solicitării de examinare în procedură contencioasă ar fi fost posibil de elucidat aceste împrejurări care nu ar fi creat premisa contradicţiilor concluziei instanţei cu circumstanţele cauzei, chiar sub pretextul că reclamantul ar fi cel ce a anexat un şir de acte ce ar demonstra în special prejudiciul material şi anume acel contract de locațiune a mijlocului de transport, care în pct. 6.2. al Contractului determină locul executării mun. Chişinău, bd. Moscova 21.

De fapt, este şi o competenţă de examinare a litigiului în instanţa din mun. Chişinău, conform art. 39 alin. (11) Cod de procedură civilă, de comun cu actul de predare-primire a mijlocului de transport, un anume proces-verbal cu privire la constatarea faptului de abandonare a automobilului din 18 august 2020, o careva înştiinţare din 01 septembrie 2020 cu o careva copie indescifrabilă a avizului de recepţie.

Mai mult, în speță este neclară data remiterii şi a recepţiei, un careva act de examinare a mijlocului de transport auto sub nr. 2615/10 A din 01 septembrie 2020, executată de un careva inginer expert Ciobanu Andrian şi un careva raport

de evaluare a pagubei, careva poze foto anexate la raportul nr. 2615/10A, la fel, un tip de notificare fără dată, un anume aviz de recepţie din 21/06 în care s-ar descrie necesitatea de compensare a prejudiciului şi a dobânzii de întârziere, care de fapt sunt dubioase la mai multe capitole, ce nu au fost apte de a fi elucidate de prima instanţă, anume prin prisma refuzului de examinare în procedură contencioasă, unde ar fi urmat să stabilească adevărul prin prisma cercetării complete şi obiective a circumstanţelor cauzei.

La capitolul dat, reține că urmează de determinat chiar şi în instanţa de apel ce reprezintă Actul de examinare a mijlocului de transport auto nr. 2617/10A din 01.09.2020, este un raport de expertiză sau *un act(concluzie) a specialistului.* Or, în contextul în care este un raport de expertiză şi inginerul-expert ar fi acţionat ca expert, ultimul urma sa fie somat de răspundere penală, somație care lipsește , fiind lesne de înţeles prezenţa unei superficialităţi în examinare, împrejurare care a fost observată şi asupra căreia s-a cerut luarea în calcul a acesteia. Astfel, dacă nu eşti somat, cu certitudine ar avea să fie actul expertului fie concluzia specialistului.

Mai mult de atât, dacă este un raport de expertiză extrajudiciară, ultimul nu are o valoare juridică probantă în cadrul unui proces judiciar, ci extrajudiciar, întrucât art. 148 Cod de procedură civilă atestă că, în cadrul procesului instanţa ordonează efectuarea expertizei evident judiciare fiind conformă şi prevederilor art. 183 alin. (2) lit. f) Cod de procedură civilă, când decide după caz şi asupra numirii de expertize, mai ales că legea atestă în art. 122 Cod de procedură civilă faptul că, circumstanţele care pot fi similare legii, demonstrate prin anumite mijloace de proba nu pot fi dovedite prin alte mijloace de probă şi din analiza comparativă a prevederilor art. 19 al Legii nr. 68 din 14 aprilie 2016 cu privire la expetiza judiciară şi statului expertului judiciar ce atestă în aliniatul (5) că “Expertiza extrajudiciară poate servi drept material auxiliar pentru o plîngere, decizie, negociere, tranzacţie de împăcare sau pentru un alt proces de natură extrajudiciară”, şi în acest context şi art. 148 CPC ca normă specială atestă că anume raportul de expertiză judiciară ar fi drept mijloc probatoriu şi *nu cel extrajudicar* care are o altă menire.

Totodată, consideră că acest raport de expertiză extrajudicară este nepertinent litigiului, deoarece, la aşa numita expertizare extrajudicară partea

pârâtă a fost lipsită de posibilitatea de a pune întrebări expertului spre soluţionare extrajudicară a litigiului, fiind lipsită şi de posibilitatea de a pune la dispoziţie şi careva înscrisuri în acest sens, reieşind şi din prevederile art. 122 alin. (2) Cod de procedură civilă o astfel de probă extrajudicară este inadmisibilă în contextul unui litigiu, deoarece a fost obţinut cu încălcarea legii - în afara unui proces, fiind de altfel inadmisibil conform alin. (3) art. 122 Cod de procedură civilă.

La fel, în contextul luării în calcul de către prima instanţă a unei probe inadmisibile, cum atestă Plenul Curţii Supreme de Justiţie în Hotărârea sa nr.6 din 11.11.2006, privind procedura de judecare a cauzelor civile în ordine de apel, în pct. 22, o astfel de hotărâre va fi consideră ca neîntemeiată, iar dacă acest Act de examinare nr. 2615/10A din 01.09.2020 ar fi o concluzie a specialistului şi nu un raport de expertiză (în special judiciară în cadrul procesului judiciar) acesta conform art. 117 alin. (2) Cod de procedură civilă nu este mijloc de probă, or, în calitate de probe în pricinile civile se admit elementele de fapt constatate din explicaţiile părţilor şi a altor persoane interesate în soluţionare cauzei, din depoziţiile martorilor, din înscrisuri, din materiale, înregistrări video-audio şi din concluziile experţilor, astfel că concluzia specialiştilor nu fac parte din categora mijloacelor probatorii şi în acest context şi alin. (3) art. 117 Cod de procedură civilă indică că probele obţinute, (dar acest act dacă este o conlcuzie a specialistului nu este probă) cu încălcarea legii nu au putere de probaţiune şi nu pot fi puse de instanţă în temeiul hotărârii.

Suplimentar, a precizat că în articolele Codului de procedură civilă se dezvoltă tezele mijloacelor probatorii, în special art. 131 Cod de procedură civilă indică ce reprezintă explicaţiile date de părţi şi de intervenienţi, inclusiv de martori. Art. 137 Cod de procedură civilă indică ce reprezintă înscrisurile, astfel că concluziile specialiştilor nu pot fi mijloace de probă, întrucât nici nu sunt indicate în capitolul probelor, ba dimpotrivă, la examinarea înscrisurilor specificate ca mijloace de probă, conform art. 230 Cod de procedură civilă, instanţa de judecată, print-o încheiere poate atrage din oficiu sau la cerere, specialişti în domeniul respectiv, doar pentru consultaţii şi ajutor tehnic (la fotografieri, la elaborare de planuri scheme şi selectare de probe (modele) pentru expertiză, la evaluare de bunuri, etc.) ceea ce atestă odată în plus că rolul specialistului nu este pentru administrarea probei, ci pentru crearea ajutorului

tehnic de obţinere ulterioară a mijlocului de probă, în special al expertizei, care, după cum a invocat supra, urmează să fie una judiciară şi nu una extrajudiciară.

Având în vedere că instanţa are rol de arbitru, pentru aceasta urmează să primeze - preeminenţa dreptului, adică respectarea integrală a principiului legalităţii, care nu este altceva decât ghidarea conformă de normele procesual civile, ceea ce denotă că aceste neajunsuri, urmează a fi soluţionate în mod tranşant în cadrul unui proces public, în cadrul unei proceduri contencioase, cu asigurarea principilului egalității armelor, care se poate realiza doar prin implementarea principiului contradictorialităţii procesului.

În altă ordine de idei, în contrast cu afirmaţia reclamantului-intimat că Morari Radu ar fi abandonat mijlocul de transport, de ce nu s-a specificat când cei 4000 lei au fost achitaţi de către Morari Radu şi dacă dânsul a achitat, este lesne de înţeles că apelantul a achitat pentru chiria bunului pentru întreaga perioadă de închiriere a acestuia şi evident că depunând bunul în adresa entităţii economice ultimul a vizionat starea bunului la data de 18 august 2020 şi i-au remarcat suma spre plată de 4000 lei care a
fost făcută de ultimul prin intermediul achitării cu cardul, bani care nici nu se neagă că nu ar fi fost recepţionați, astfel că la momentul în care au primit banii pentru chirie nici nu au obiectat vis-a-vis de primirea banilor, astfel că dacă la aceeaşi dată de 18 august 2020 au şi determinat aşa numitul abandon al mijlocului de transport.

Consideră neclar de ce intimatul imediat nu a obiectat, mai ales că achitarea a avut loc pe adresa locului de executare ”Nagoltrans” S.R.L. Moscova, Chişinău, cu suma de 206,13 euro cursul valutar în data de 18 august 2020, fiind de 19,40509, astfel că mijlocul de transport a fost transmis şi nu abandonat. Însă doar datorită împrejurării că le era cunoscut celor de la parcare că în ziua de 19 august 2020 urmează să părăsească teritoriul ţării cum a şi făcut-o, or la data de 19 august 2020 a efectuat nişte achitări la Marketul nr. 4 din Aeroportul Chişinău cu suma de 12,50 euro, ceea ce denotă că, de fapt, nu a avut loc un abandon sau o prejudiciere.

Reieşind din prevederile legale enunţate coroborate cu circumstanţele de fapt solicită aprecierea obiectivă a cererii şi de a admite cererea de apel.

În drept, cererea de apel a fost formulată în baza prevederilor art. 276/4, 357-390 Cod de procedură civilă.

V. Obiecțiile intimatei:

13. La 15 aprilie 2025 intimata ”Nagoltrans” S.R.L. reprezentată de avocatul Pagu Alexandru, a prezentat referință la cererea de apel, prin care a solicitat respingerea apelului ca nefondat și menținerea hotărârii primei instanței (fila dosarului 136-138)

VI. Poziția părților în ședința instanței de apel:

14. În ședința instanței de apel din 29 mai 2025, reprezentantul apelantului, avocatul Guțu Sergiu, a susținut apelul, reieterând temeiurile de fapt și de drept invocate în cererea de apel (fila dosarului 146-147). Ședința a fost întreruptă pentru data 9 octombrie 2025, ora 10:00, însă apelantul și reprezetantul său nu s-au prezentat fără a comunica motivele neprezentării. Drept urmare, instanța a dispus continuarea examinării cauzei în lipsa acestora. (fila dosarului 150).

15. În cadrul ședinței instanței de apel intimata „Nagoltrans” S.R.L., reprezentată de avocatul Pagu Alexandru, a pledat pentru respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii instanței de fond.

VII. Aprecierea instanţei de apel:

16. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanţii la proces, a materialelor din dosar și normelor legale aplicabile speței, completul Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord consideră că apelul declarat de Morari Radu, reprezentat de avocatul Sergiu Guțu, este partial întemeiat, din următoarele considerente.

17. Potrivit art. 276^2 alin. (1) Cod de procedură civilă, *dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depăşeşte 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei, fără a se lua în considerare*

dobînzile, penalităţile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

18. Prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 936 din 28 decembrie 2022 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2023, s-a aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2023, în mărime de 11700 lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislaţie.

19. Cuantumul datoriei pârâtului-apelant solicitată a fi încasată în acțiunea înaintată la data de 1 august 2023 constituie 7900,06 lei, ceea ce confirmă faptul că acțiunea civilă corect a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă.

20. Potrivit art. 276^4 alin. (4) Cod de procedură civilă, *hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condiţiile prezentului cod.*

21. În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod procedură civilă, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.*

22. Completul Colegiului civil și de contencios administrativ al Curți de Apel Nord reține că dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunţat la 13 noiembrie 2023 (fila dosarului 69), iar apelul preliminar a fost depus la 12 decembrie 2023 (fila dosarului 72). Prin urmare apelul este declarat în termenul legal, prevăzut la art. 362 Cod de procedură civilă.

23. În conformitate cu prevederile art. 276^4 alin. (5) Cod de procedură civilă, *instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art. 276^3 fiind aplicabile corespunzător.*

24. Potrivit art. 276^3 alin. (1) și (2) Cod procedură civilă, *procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică.*

25. Potrivit art. 376 alin. ($1^{1)}$ Cod procedură civilă, *apelul împotriva hotărîrilor emise de instanţa de insolvabilitate, precum şi împotriva hotărârilor emise în cazul cererilor cu valoare redusă se examinează, în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, în condiţiile examinării cauzelor în primă instanţă.*

26. În conformitate cu dispozițiile art. 385 alin. (1), lit. c) Cod de procedură civilă, *instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţînd o nouă hotărîre.*

27. Potrivit art. 373 Cod de procedură civilă, *instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importantă pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor din apel. Instanţa nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanţe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.*

28. În corformitate cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importantă pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanți la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.*

29. Art. 121 din Cod de procedură civilă prevede că, *instanţa judecătorească reține spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluționarea justă a cazului, iar art. 122 din Codul de procedură civilă prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite*

cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

30. Potrivit art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

31. Norma cuprinsă la art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilește că, *la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanța pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii.*

32. Iar prevederile art. 239 Cod de procedură civilă reglementează că, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată. Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importantă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.*

33. Conform art. 241 alin. (5) Cod de procedură civilă prevede că, *în motivarea hotărârii se indică circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa.*

34. Totodată, completul judiciar al instanței de apel menționează că, potrivit regulilor unui proces echitabil, instanța de apel are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (Hirro Balani c.Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

35. Sursele de Soft Low - Avizul nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, stabilește că o motivație şi o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești şi un aspect

important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce iau fost prezentate.

36. Instanța de apel menționează că, art. 6 CEDO garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de aşi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare şi dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

37. Completul Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord consideră că hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală în partea admiterii pretenției din acțiune cu privire la încasarea prejudicului material, însă este neîntemeiată și pasibilă de casare în partea admiterii pretenției din acțiune cu privire la încasarea dobânzii de întârziere. Or, în această latură, concluziile instanței de fond sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material ce reglementează instituția încasării dobânzii de întârziere.

38. Conform art. 386 alin. (1) Cod de procedură civilă*, hotărârea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă: c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sunt în contradicţie cu circumstanţele cauzei; d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.*

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

Codul Civil al Republicii Moldova

39. Potrivit art. 9 Cod civil, *(1) Drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. (2) Drepturile şi obligaţiile civile apar: a) din contracte şi din alte acte juridice; b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariţiei drepturilor şi obligaţiilor civile; c) din*

hotărîre judecătorească în care sînt stabilite drepturi şi obligaţii; d) în urma creării şi dobîndirii de bunuri în temeiuri neinterzise de lege; e) în urma elaborării obiectelor de proprietate intelectuală; f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane; g) în urma îmbogăţirii fără justă cauză; h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legea leagă apariţia unor efecte juridice în materie civilă.

40. Potrivit art. 10 alin. (1) Cod civil, *Persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă pînă la proba contrară.*

41. Art. 15 alin. (1) Cod civil prevede că, *că apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.*

42. Potrivit art. 776 Cod civil, *obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.*

43. Conform art. 858 aliniatele (1) și (2) Cod civil, *temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul şi în momentul stabilit.*

44. Art. 992 alin. (1) Codul Civil stabilește că „*contract este acordul de voinţa realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice, iar potrivit art. 993 alin. (2), părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispozițiilor legale imperative, contracte şi pot stabili conținutul lor*".

45. Potrivit art. 1251 Cod civil (Contractul de locaţiune), *prin contractul de locaţiune, o parte (locator) se obligă să dea celeilalte părţi (locatar) un bun determinat individual în folosinţă temporară sau în folosinţă şi posesiune temporară, iar aceasta se obligă să plătească chirie.*

46. Conform art. 1252 Cod civil (Forma contractului de locațiune), *contractul de locațiune a unui bun imobil trebuie să fie întocmit în scris.*

47. Potrivit art. 1284 Cod civil (Restituirea bunului închiriat):

(1) După încetarea raporturilor contractuale, locatarul este obligat să restituie bunul închiriat în starea în care i-a fost dat sau în starea prevăzută de contract.

(2) Prejudiciul cauzat prin înrăutăţirea stării bunului se repară de către locatar dacă nu dovedeşte lipsa vinovăţiei sale. Locatarul poartă răspundere în aceeaşi măsură pentru înrăutăţirea admisă de membrii familiei sale, de sublocatar sau de terţi, cărora le-a permis accesul la bunul închiriat.

(3) Locatarul răspunde pentru deteriorarea bunului în mărimea în care s-a micşorat valoarea lui dacă în contract nu este prevăzut altfel.

48. Conform art. 942 alin. (4) Cod civil (Dobînda de întîrziere în executarea obligațiilor pecuniare):

(1) În cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la dobîndă de întîrziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenței plăţii pînă la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin. (2) ori la o altă rată prevăzută de dispozițiile legale speciale.

(2) Rata dobînzii de întîrziere este egală cu rata prevăzută la art. 874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadență obligația pecuniară era purtătoare de dobîndă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobînzii de întîrziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art. 874 cu rata dobînzii prevăzute de contract.

(3) Debitorul consumator are dreptul să facă dovada că prejudiciul suferit de creditor ca urmare a întîrzierii plăţii este mai mic decît rata legală a dobînzii de întîrziere.

(4) În cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobînda de întîrziere calculată conform dispozițiilor prezentului articol, fie penalitatea pentru întîrziere. De asemenea, creditorul poate cere despăgubiri pentru prejudiciul cauzat în partea neacoperită de dobînda de întîrziere.

(5) Pe perioada în care suma de bani nu este plătită la scadență cu justificare, debitorul datorează doar dobînda de întîrziere la rata prevăzută la art. 874. Debitorul consumator nu datorează asemenea dobîndă de întîrziere.

(6) Orice clauza contrară dispoziţiilor prezentului articol în detrimentul consumatorului este lovită de nulitate absolută.

CIRCUMSTANȚELE DE FAPT IMPORTANTE ȘI APRECIEREA ACESTORA PRIN PRISMA NORMELOR DE DREPT APLICABILE SPEȚEI

49. Prin probatoriul administrat în prezenta cauză, s-a constatat cu certitudine că, la data de 27 iulie 2020 pârâtul Morari Radu a încheiat cu reclamantul „ Nagoltrans ” S.R.L. contract de locaţiune a automobilului Audi A6. n/î ***** în formă scrisă (fila dosarului 6-7) așa cum reglementează art. 1251 și art. 1252 Cod civil (a se vedea pct. 45, 46 *supra*). Locatarul Morari Radu a primit de la locatorul ”Nagoltrans” S.R.L. automobilul închiriat în baza procesului-vrbal de predare a automobilului la contractul de locațiune, subsemnt de ambele părți la data de 27 iulie 2020, ora 16:56 (fila dosarului 7 *verso*).

50. Potrivit pct. 3.1. din Contractul de locaţiune, reclamantul a oferit, iar pârâtul (apelantul) Morari Radu a primit în locaţiune automobilul sus-indicat pe un termen de 21 (douăzeci şi unu) zile, care a început a curge din data de 27 iulie 2020 şi lua sfârşit la data de 17 august 2020.

51. Conform pct. 4.1. din Contractul de locaţiune, părțile au convenit că plata locaţiunii/chiriei constituie 500 (cinci sute) lei pentru 1 (una) zi. O zi de locaţiune este durată de timp de 24 ore. Plata locaţiunii se calculează pe zi.

52. Potrivit pct. 5.3 coroborat cu pct. 6.1 din Contractul de locațiune părțile au stabilit că, restituirea automobilului de la locatar către locator se face la adresa: mun. Chișinău, bulevardul Moscova, nr. 21, în baza unui proces-verbal de restituire, în care se vor semna ambele părţi, în care se va scrie data şi ora restituirii şi alte date dacă vor fi necesare.

53. Conform pct. 5.4. din contractul de locațiune, în cazul în care la restituire automobilul va avea semne vizibile de deteriorări și/sau lipsuri, acestea se vor înscrie în procesul-verbal de restituire. În caz de astfel de situații, părțile, de câomun acord, stabilesc că automobilul va fi examinat de către o întreprindere specializată în evaluarea prejudiciului pentru stabilirea pagubelor materiale.

54. Potrivit pct. 5.5. din contractul de locațiune, în cazul în care locatarul va refuza semnarea procesului-verbal de restituire a va lăsa/părăsi automobilul

fără supraveghere, locatorul va întocmi un proces-verbal de constatare a faptelor, acesta servind ca probă în caz de litigiu.

53. Totodată, pct. 5.6 din contractul de locaţiune prevede obligaţia locatarului de a restitui automobilul închiriat la expirarea termenului stabilit în contract în starea în care a fost transmis.

54. Iar potrivit pct. 9.2. din același contract, dacă locatarul restituie automobilul într-o stare înrăutățită și urmează fi reparat, locatarul ste obligat să repare prejudiciul material cauzat locatorului.

55. Astfel, în conformitate cu prevederile pct. 3.1. și pct. 4.1. din contractul de locațiune menționat, pârâtul-apelant, în calitate de locatar, la 27 iulie 2020 a achitat anticipat, prin transfer bancar (de pe cardul său), în contul locatorului ”Nagoltrans” S.R.L., plata pentru chiria automobilului în mărime de 10.500 lei, și anume, pentru termenul de 21 (douăzeci şi unu) zile, care a început a curge din data de 27 iulie 2020 şi lua sfârşit la data de 17 august 2020. Acest fapt se confirmă prin extrasul cu privire la rulajul mijloacelor bănești de pe cardul bancar al pârâtului Morari Radu, anexat de către reprezentantul său, avocatul Guțu Sergiu la cererea de apel motivată (fila dosarului 131).

56. Însă, contrar prevederilor pct. 5.3., pct. 5.6 și pct. 6.1 din contractul de locațiune, la expirarea termenului locațiunii – 17 august 2020, pârâtul (locatarul) Morari Radu nu a restituit locatorului ”Nagoltrans” S.R.L. la adresa: mun. Chișinău, bulevardul Moscova, nr. 21 automobilul Audi A6, n/î ***** în baza unui proces-verbal de restituire, semnat ambele părţi, în care urma fi înscrise data şi ora restituirii, precum şi alte date necesare, ci l-a abandonat fără supraveghere pe strada Studenților nr. 7/5 din municipiul Chișinău, fapt confirmat prin Procesul- verbal cu privire la constatarea faptului de abandonare a automobilului din 18 august 2020 (fila dosarului 10). Mai mult decât atât, automoblul nu era în starea în care i-a fost transmisă lacatarului Morari Radu la 27 iulie 2020, având deteriorări vizibile, fapt reflectat în pct. 2 al procesului-verbal menționat, așa cum prevede pct. 5.4. din contractul de locațiune, și anume: *deteriorări la bara din față; ușa din față stânga; grila radiatorului; şi aplicația grilei din față.*

57. Suplimentar, faptul că pârâtul-apelant Morari Radu a abandonat automobilul dat cu deteriorările menționate, se confirmă și prin aceea că, la 18

august 2020, aflându-se în aeroportul din Chișinău la plecare din țară, a efectuat un transfer bancar de pe cardul său în contul locatorului ”Nagoltrans” S.R.L., în sumă de 4.000 lei în vederea reparării prejudiciului cauzat.

58. Această circumstanță, confirmată incontestabil prin extrasul cu rulajul mijloacelor bănești de pe cardul bancar al pârâtului-apelant (fila dosarului 131), combate categoric alegațiile reprezentantului apelantului (pârâtului), avocatul Guțu Sergiu din cererea de apel, reiterate și în ședință de judecată, cum că Morari Radu nu a abandonat automobilul, ci l-a lăsat în imediată apropiere de sediul S.R.L. ”Nagoltrans” fără deteriorări.

59. Mai mult, în ședința instanței de apel din 29 mai 2025 reprezentantului apelantului nu a putut răspunde la întrebarea completului de judecată, care a fost necesitatea ca apelantul să achite la 18 august 2020 locatorului ”Nagoltrans” S.R.L. suma de 4.000 lei, dacă anterior – la 27 iulie 2020 achitase deja în întregime plata chiriei în sumă de 10.500 lei. Totodată, reprezentantul apelatului a menționat că va preciza acest aspect în altă ședință, după ce va discuta cu apelantul la acest subiect (fila dosarului 147). Ședința de judecată din 29 mai 2025 a fost întreruptă pentru data de 9 octombrie 2025, ora 10:00 (fila dosarului 147 *verso*). Însă în ședința din 9 octombrie 2025 reprezentantul apelantului nu s-a prezentat, fără a comunica motivele și nici cereri sau demersuri nu a formulat (fila dosarului 150).

60. În continuare, revenind la starea de fapt din luna august 2020, instanța de apel reține că, S.R.L. ”Nagoltrans” i-a expediat cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție lui Morari Radu o înștiințare pentru a se prezenta pe data de 01 septembrie 2020 ora 12:00 în municipiul Chișinău, str. Studenţilor 7/5 unde se va examina automobilul de model Audi A6, n/î *****, pentru constatarea pagubelor materiale, așa cum prevede pct. 5.4. din contractul de locațiune. Însă Morari Radu nu s-a prezentat la data și ora sus-menționate, respectiv examinarea automobilului a fost efectuată în absența acestuia, fapt ce se confirmă prin Actul de examinare a mijlocului de transport auto nr. 2615 din 01 septembrie 2020, întocmit de evaluatorul, inginer-expert Ciobanu Adrian, din cadrul ”Expertauto-Plus” S.R.L. (fila dosarului 13).

61. Potrivit Raportului de evaluare a pagubei nr. 2615/10A, întocmit pe baza Actului de examinare sus-menționat de către evaluatorul, inginer-expert

Ciobanu Adrian, suma totală a prejudiciului material cauzat companiei ”Nagoltrans” S.R.L. în urma producerii deteriorărilor depistate la automobilul de model Audi A6, n/î *****, este de 10.321,12 lei, suma necesară pentru reparaţia automobilului (fila dosarului 13-18).

62. La 21 iunie 2023 „Nagoltrans ” S.R.L. a expediat în adresa lui Morari Radu o notificare/cerere prealabilă prin care l-a anunțat că deoarece a achitat anterior suma de 4.000 lei, are o restanță spre plată pentru prejudiciul cauzat, ce constituie suma de 6.321,12 lei. Totodată i-a comunict lui Morari Radu că, în caz de nesatisfacere a prezentei cereri în termen de 5 zile de la recepţionare, se va înainta o acţiune civilă în instanţa de judecată în care se va solicita satisfacerea pretenţiilor. Notificarea prealabilă a „Nagoltrans ” S.R.L. a rămas fără răspuns. (fila dosarului 19-23).

63. Drept urmare, ”Nagoltrans” S.R.L. la 01 august 2023 s-a adresat în Judecătoria Soroca (sediul Florești) cu acțiunea în cauză, solicitând încasarea pe cale judiciară de la pârâtul Morari Radu a sumei de 6.321,12 lei, cu titlu de prejudiciu material.

64. Instanța de fond prin hotărârea din 13 noiembrie 2023 a admis această pretenție.

65. Instanța de apel consideră că hotărârea primei instanțe este întemeiată în această latură. Or, prin probele pertiente, concludente, utile și admisibile administrate în prezenta cauză, s-a constatat indubitabil faptul că, Morari Radu, în calitate de locatar, a cauzat un prejudicu material locatorului ”Nagoltrans” S.R.L., prin deteriorarea automoblului închiriat în sumă 10.321,12 lei. La 18 august 2020 pârâtul a achitat anticipat reclamantei suma de 4.000 lei. Astfel, restanța spre plată pentru prejudiciul cauzat constituie suma de 6.321,12 lei.

66. Instanța de apel subliniază că, în pct. 5.6 din contractul de locaţiune, Morari Radu s-a obligat să restuie locatorului ”Nagoltrans” S.R.L. automobilul închiriat la expirarea termenului stabilit în contract în starea în care a fost transmis. Iar potrivit pct. 9.2. din același contract, Morari Radu și-a asumat obligația să repare prejudiciul material cauzat locatorului, dacă va restitui automobilul într-o stare înrăutățită.

67. Obligația pârâtului Morari Radu de a repara în calitatea sa de locatar a prejudiciului cauzat locatorului ”Nagoltrans” S.R.L. rezultă și din prevederile art. 1284 Cod civil, care stipulează că, *(1) După încetarea raporturilor contractuale, locatarul este obligat să restituie bunul închiriat în starea în care i-a fost dat sau în starea prevăzută de contract. (2) Prejudiciul cauzat prin înrăutăţirea stării bunului se repară de către locatar dacă nu dovedeşte lipsa vinovăţiei sale. Locatarul poartă răspundere în aceeaşi măsură pentru înrăutăţirea admisă de membrii familiei sale, de sublocatar sau de terţi, cărora le-a permis accesul la bunul închiriat. (3) Locatarul răspunde pentru deteriorarea bunului în mărimea în care s-a micşorat valoarea lui dacă în contract nu este prevăzut altfel.*

68. În cererea de apel, apelantul Morari Radu, reprezentat de avocatul Guțu Sergiu, a invocat că Raportului de evaluare a pagubei nr. 2615/10A din 01 septembrie 2020 nu poate constitui o probă pertinentă, concludentă, utilă și admisibilă în sensul prevăzut de Codul de procedură civilă, deoarece nu corespunde rigorilor legale pentru un raport de expertiză întocmit de un expert judiciar. Evaluatorul Ciobanu Adrian nu este expert judiciar. Raportul de evaluare nu poate substitui Raportul de expertiză judiciară.

69. Instanța de apel apreciază critic aceste alegații, respingându-le ca neîntemeiate, din următoarele considerente:

70. În primul rând, instanța de apel relevă că, pct. 5.4. al contractului de locațiune din 27 iulie 2020 prevede expres că, în cazul în care la restituire automobilul va avea semne vizibile de deteriorări și/sau lipsuri, acestea se vor înscrise în procesul-verbal de restituire și automobilul va fi examinat de către o întreprindere specializată în evaluarea prejudiciului pentru stabilirea pagubelor materiale.

71. Deci, însuși Morari Radu a acceptat că, în cazul în care la restituire automobilul închiriat va avea semne vizibile de deteriorări și/sau lipsuri, acesta va fi examinat, pe cale extrajudiciară, de către o întreprindere specializată în evaluarea prejudiciului pentru stabilirea pagubelor materiale.

72. În al doilea rând, instanța de apel consideră că apelantul și reprezentantul său în mod eronat a supus analizei/criticii Raportul de evaluare a pagubei nr. 2615/10A din 01 septembrie 2020, întocmit de „Expertauto-Plus”

S.R.L., prin prisma prevederilor legale ce se referă la raportul de expertiză judiciară, or, reclamanta/intimata ”Nagoltrans” S.R.L. nu a menționat și nici nu a susținut acest fapt. Ea a prezentat acest înscris ca o probă administrată pe cale extrajudiciară așa cum au convenit părțile în pct. 5.4. al contractului de locațiune din 27 iulie 2020.

73. În al treilea rând, instanța notează că Raportul de evaluare a pagubei nr. 2615/10A din 01 septembrie 2020, a fost întocmit de către evaluatorul mijloacelor de transport, Adrian Ciobanu, acreditat prin Certificatul de acreditare nr. 006 din 25 septembrie 2018 (valabil până la 25 septembrie 2021), eliberat de Uniunea Experţilor-Evaluatori Independenţi din Republica Moldova (fila dosarului 141).

74. În consecință, instanța de apel constată că Raportul de evaluare nr. 2615/10A din 01 septembrie 2020 reprezintă un înscris probatoriu ce corespunde criteriilor de admisibilitate a probelor prevăzute de art. 117, 118, 121 și 122 Cod de procedură civilă, or, acesta a fost întocmit în conformitate cu prevederile Legii nr. 989 din 18 aprilie 2002 cu privire la activitatea de evaluare (în redacția în vigoare la data de 01 septembrie 2020), fiind respectate rigorile procedurale și de fond reglementate prin legea respectivă.

75. Prin urmare, prima instanță întemeiat a admis prin hotărârea din 13 noiembrie 2023 cererea de chemare în judecată în partea ce ține de pretenția privind repararea prejudiciului material în mărime de 6.321,12 lei, dispunând încasarea acestei sume de la pârâtul Morari Radu în beneficiul reclamantei ”Nagoltrans” S.R.L.

76. Ce ține de alegațiile apelantului din cererea de apel că la examinarea prezentei cauze în prima instanță urma a fi aplicată regula de competență jurisdicțională prevăzută la art. 39 alin. (11) Cod de procedură civilă, pe motiv că în pct. 6.1 al contractului de locațiune din 27 iulie 2020 este indicat locul executării: mun. Chișinău, bd. Moscovei, 21, instanța le apreciază critic, din următoarele considerente.

77. Art. 38 Cod de procedură civilă reglementează competența jurisicțională teritorială generală, stabilind că, *(1) Reclamantul poate intenta acţiunea în oricare din sediile instanţei în a cărei rază teritorială se află domiciliul pîrîtului.*

78. Totodată art. 39 din același Cod, stabilește competența jurisdicțională la alegerea reclamantului. Astfel, potrivit alin. (11) din acest articol, *Acţiunea născută din contractul în care se indică locul executării lui poate fi intentată şi în oricare dintre sediile instanţei din acel loc.*

79. Deci, reieșind din prevederile art. 39 alin. (11) Cod de procedură civilă și pct. 6.1 al contractului de locațiune din 27 iulie 2020, reclamanta ”Nagoltrans” S.R.L. a fost în drept să aleagă să depună cererea de chemare în cauză în Judecătoria Chișinău (*instanța de la locul executării contractului de locațiune*) sau în Judecătoria Soroca, sediul Florești (*instanța în a cărei rază teritorială se află domiciliul pârâtului Morari Radu: or. Floreşti, str. Ciprian Porumbescu 35A, ap. 1*). Reclamanta a ales să înainteze acțiunea în Judecătoria Soroca, sediul Florești, în conformitate cu regula de competență prevăzută la art. 38 alin. (1) Cod de procedură civilă. Prin urmare, la examinarea prezentei cauzei de către Judecătoria Soroca (sediul Florești) nu a fost încălcată competența jurisdicțională teritorială.

80. Ce ține de apelul în partea în care se contestă încheierea primei instanțe din 9 noiembrie 2023, prin care a fost respinsă solicitarea reprezentantului pârâtului privind transferarea examinării cauzei din procedura scrisă în procedura generală, instanța îl consideră neîntemeiat, din considerentele ce succed.

81. Așadar, prin încheierea judecătorului instanței de fond din 9 noiembrie 2023 s-a respins solicitarea reprezentantului pârâtului, avocatul Guțu Sergiu, diin 13 septembrie 2023, privind transferarea examinării cauzei din procedura scrisă pentru cereri cu valoare redusă în procedura generală (fila dosarului 32).

82. În conformitate cu art. 276^2 alin. (1) Cod de procedură civilă, *Dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depăşeşte 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei, fără a se lua în considerare dobînzile, penalităţile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.*

83. Valoarea acțiunii în prezenta cauză se încadrează în criteriile stablite prin norma legală enunțată supra.

84. Conform art. 276[3] alin. (2) Cod de procedură civilă, *Judecătorul poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică. Judecătorul poate să respingă o astfel de solicitare în cazul în care consideră că, ţinînd cont de împrejurările cauzei, nu sînt necesare dezbateri publice. Respingerea se dispune printr-o încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul.*

85. În conformitate cu art. 276[3] alin. (3) Cod de procedură civilă, *în termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată şi a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâtul prezintă instanţei judecătoreşti şi reclamantului o referinţă, precum şi copii de pe înscrisurile necesare. Pârâtul poate depune o cerere reconvenţională în condiţiile art. 172 şi 173 doar dacă valoarea acţiunii reconvenţionale nu depăşeşte valoarea admisibilă şi condiţiile legale de exercitare a cererii iniţiale cu valoare redusă.*

86. În termenul de 30 de zile stabilit prin încheierea judecătorului din 15 august 2023 (fila dosarului 50), pârâtul Morari Sergiu, reprezentat de avocatul Guțu Sergiu, nu a depus o cerere reconvențională.

87. Totodată, art. 276[3] alin. (4) Cod de procedură civilă prevede expres că, *instanţa dispune examinarea cauzei în ordine generală doar atunci când din materialele cauzei rezultă că cererea nu poate fi examinată în ordinea stabilită pentru cererile cu valoare redusă.*

88. Reieșind din circumstanțele descrise *supra*, judecătorul instanței de fond just a conchis că nu există niciun indiciu ce ar face imposibilă examinarea cauzei în procedura cererilor cu valoare redusă. Or, examinarea cauzei în procedură generală poate fi dispusă doar atunci când se va stabili că cererea supusă examinării nu corespunde exigențelor art. 276[2] Cod de procedură civilă sau a fost

depusă o cerere reconvențională, ori există alte împrejurări relevante ce impune necesitatea examinarea cauzei conform procedurii generale. Astfel, simpla solicitare a uneia dintre părți de a transfera examinarea cauzei din procedură scrisă în procedură generală nu este suficientă, fiind necesar ca solicitarea să fie motivată de împrejurările cauzei.

89. Pe de altă parte, instanța de apel ține să evidențieze că, prin examinarea cauzei în procedură scrisă pârâtului i-au fost oferite garanțiile procesuale de a-și realiza drepturile sale. Mai mult, cu toate că cauza a fost soluționată în procedura scrisă, instanța de apel a considerat necesar să convoace totuși părțile în ședință, oferind astfel posibilitate apelantului (pârâtului) Morari Radu și reprezentantuli său, să-și argumenteze poziția sa în fața instanței de apel. Prin urmare, pârâtului-apelant i-au fost cretate toate condițiile prevăzute de lege întru realizarea deplină a dreptulu său la un proces echitabil.

90. În continuare, cu referire hotărârea primei instanțe privind admiterea pretenției din acțiune cu privire la încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 1.578,94 lei, calculată de reclamanta ”Nagoltrans” S.R.L. pentru perioada 02 septembrie 2020 – 20 iunie 2023, instanța de apel o consideră neîntemeiată și pasibilă de casare, din următoarele considerente.

91. Conform art. 942 alin. (4) Cod civil (Dobînda de întîrziere în executarea obligațiilor pecuniare):

(1) În cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la dobîndă de întîrziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenței plății pînă la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin. (2) ori la o altă rată prevăzută de dispozițiile legale speciale.

(2) Rata dobînzii de întîrziere este egală cu rata prevăzută la art. 874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadență obligația pecuniară era purtătoare de dobîndă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobînzii de întîrziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art. 874 cu rata dobînzii prevăzute de contract.

(3) Debitorul consumator are dreptul să facă dovada că prejudiciul suferit de creditor ca urmare a întîrzierii plății este mai mic decît rata legală a dobînzii de întîrziere.

(4) În cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobînda de întîrziere calculată conform dispozițiilor prezentului articol, fie penalitatea pentru întîrziere. De asemenea, creditorul poate cere despăgubiri pentru prejudiciul cauzat în partea neacoperită de dobînda de întîrziere.

(5) Pe perioada în care suma de bani nu este plătită la scadență cu justificare, debitorul datorează doar dobînda de întîrziere la rata prevăzută la art. 874. Debitorul consumator nu datorează asemenea dobîndă de întîrziere.

(6) Orice clauza contrară dispozițiilor prezentului articol în detrimentul consumatorului este lovită de nulitate absolută.

92. Potrivit materialelor cauzei, suma de 6.321,12 lei a devenit scadentă pentru pârâtul Morari Radu la data 21 iunie 2023 când i-a fost comunicată de reclamanta ”Nagoltrans” S.R.L. prin notificarea din 20 iunie 2023 expediată cu scrisoarea recomandată DS8001147332AR (fila dosarului 45-48).

93. Astfel, prin această notificare, reclamanta pentru prima data i-a comunicat pârâtului despre faptul întocmirii Raportului de evaluare a pagubei nr. 2615/10A din 01 septembrie 2020, prin care s-a determinat mărimea prejudiciul materal cauzat prin deteriorările cazuzate automobilului închiriat de model Audi A6, n/î *****, somându-l să achide în mod benevol suma respectivă în termen de 5 zile de la recepționarea notificării. Or, în dosarul cauzei nu se conține nicio probă că, până la data de 21 iunie 2023 reclamanta i-ar fi comunicat pârâtului Actul de examinare a mijlocului de transport auto nr. 2615/10A și Raportul de evaluare întocmit în baza acestuia de către evaluatorul Ciobanu Adrian.

94. Deci, pârâtul Morari Radu a fost pus în întârziere cu referire la efectuarea plății în mărime de 6.321,12 lei la expirarea termenului de 5 zile de la recepționarea notificării din 20 iunie 2023.

95. De menționat că acest fapt a fost recunoscut în ședința instanței de apel din 29 mai 2025 de către reprezentantul intimatei ”Nagoltrans” S.R.L., avocatul Pagu Alexandru, subliniind faptul că, la examinarea cauzei în prima instanță

reclamanta-intimată a fost reprezentată de un alt avocat, care a formulat pretenția privind încasarea penalității de întârziere în mărime de 1.578,94 lei, calculată pentru perioada 02 septembrie 2020 – 20 iunie 2023 (fila dosarului 147 *verso*).

96. Mai mult, instanța de apel remacă că, în clauza din pct. 11.1 al contractului de locațiune din 27 iulie 2020, care guvernează raporturile dintre părțile în cauză, este indicat expres că, toate litigiile ce vor apărea între părți se vor soluționa pe cale amiabilă, prin înaintarea unei notificări cu aviz de primire de către o pate către cealaltă parte, iar dacă litigiul nu se va soluționa, partea interesată va fi în drept de a se adresa în instanțele de judecată competente din R.M.

97. În ceea ce privește faptul că, la data de 18 august 2020 pârâtul Morari Radu a făcut un transfer bănesc în contul ”Nagoltrans” S.R.L. în sumă de 4.000 lei, care ulterior a fost dedusă de reclamantă din suma prejudiciului de 10.321,12 lei, iar pârâtului i s-a solicitat prin notificarea din 20 iunie 2023 să achite doar diferența de 6.321,12 lei, instanța de apel evidențiază că, pârâtul a achitat suma de 4.000 lei la 18 august 2020 din proprie inițiativă la plecarea sa din Republica Moldova, considerând în viziunea sa că această sumă ar fi în măsură să compenseze deteriorările automobilului închiriat de model Audi A6, n/î *****. Or, la data de 18 august 2020 nu exista nicio probă ce ar confirma care este întinderea/mărimea prejudiciului cauzat. Iar Actul de examinare a mijlocului de transport auto nr. 2615/10A și Raportul de evaluare au fost întocmite abia la 01 septembrie 2020, nefiindu-i comunicate pârâtului decât prin notificarea din 20 iunie 2023 (peste 2 ani și 10 luni de la întocmirea acestora).

98. În conformitate cu prevederile art. 82 Cod de procedură civilă, *cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.*

99. Conform art. 90 lit. i) Cod de procedură civilă, *din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: i) cheltuielile de asistenţă juridică.*

100. Potrivit art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a*

fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

101. Potrivit art. 96 Cod de procedură civilă, *(1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. (1/1) Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut câştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.*

102. Potrivit Recomandării privind cuantumul onorariilor avocaţilor şi compensarea de către instanţele de judecată privind cuantumul onorariilor avocaţilor şi compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică, aprobată prin Decizia nr. 2 din 30 martie 2012 al Consiliului Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova, pornind de la practica CEDO, care prevede că cheltuielile pentru asistenţa juridică şi onorariul avocatului trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime, să ţină cont de complexitatea cauzei; dificultatea problemelor juridice ridicate de speţă, aportul avocatului la soluţionarea cauzei, timpul şi munca depusă de. avocat, aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistenţa.

103. În cererea de chemare în judecată reclamanta ”Nagoltrans” S.R.L. a solicitat compensarea cheltuielilor de judecată suportate sub formă de taxă de stat în mărime de 270 lei, plătită la înaintarea acțiunii, fapt confirmat prin dispoziția de plată nr. 171 din 24 iulie 2023 (fila dosarului 26) și cheltuielile de asistență juridică acordată de avocatul Balmuș Victor în baza mandatului seria MA nr. 1925761 (fila dosarului 27) în mărime de 1.500 lei, fapt confirmat prin bonul de plată Seria DAA nr.48474284 din 26.06.2023 și Raportul de activitate al avocatului (fila dosarului 24-25).

104. Prin urmare, reieșind din circumstanțele de fapt descrise în pct. 87 supra și ținând cont de prevederile legale enunțate în pct. 82-86 supra, prima instanță întemeiat a admis cerința reclamantei privind încasarea de la pârât a cheltuielilor de judecată suportate sub formă de taxă de stat în mărime de 270 lei și cheltuieli de

asistență juridică în mărime de 1.500 lei, or, sunt reale, necesare şi rezonabile ca cuantum în raport cu complexitatea cauzei.

105. La examinarea cauzei în instanța de apel, reprezentantul intimatei ”Nagoltrans” S.R.L., avocatul Pagu Alexandru, a anexat la referința asupra cererii de apel bonul de plată seria DAA nr. 08470671 din 14 aprilie 2025 în sumă de 5.000 (cinci mii,00) lei (fila dosarului 140), solicitând compensarea din contul apelantului a cheltuielilor de asistență juridică suportate de ”Nagoltrans” S.R.L. pentru asistența juridică acordată la examinarea cauzei în instanța de apel (fila dosarului 136-140).

106. Această cerință însă nu poate fi admisă, deoarece instanța de apel va admite apelul declarat de pârâtul Morari Radu, iar potrivit art. 94 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată suportate în instanța de apel se compensează doar părții care a avut câștig de cauză în apel.

107. Apelantul Morari Radu nu a formulat cerințe privind comensarea cheltuielilor de judecată suportate în acest proces.

108. În temeiul celor expuse, conducându-se de prevederile art. 276/4 și art. 385 alin. (1), lit. c) Cod de procedură civilă, instanța de apel,-

D E C I D E :

Admite apelul declarat de Morari Radu, reprezentat de avocatul Guțu Sergiu.

Casează parțial hotărârea Judecătoriei Soroca (sediul Florești) din 13 noiembrie 2023, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de ”NAGOLTRANS” S.R.L. în contradictoriu cu Morari Radu, privind încasarea prejudiciului, a dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, în partea încasării sumei de 1578, 94 (una mie cinci sute șaptezeci și opt,94) lei, cu titlu de dobândă de întârziere, emițând în această latură o nouă hotărâre, după cum urmează.

Cererea de chemare în judecată înaintată de ”NAGOLTRANS” S.R.L. în contradictoriu cu Morari Radu, se respinge ca neîntemeiată în partea pretenției privind încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 1578,94 (una mie cinci sute șaptezeci și opt,94) lei (calculată pentru perioada de timp 02 septembrie 2020 – 20 iunie 2023).

În rest, hotărârea primei instanțe se menține.

Decizia nu se supune recursului, fiind definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Președintele completului,

judecător Stanislav Grosu

Judecătorii Alina Țihonschi

Radu Holban